

ד. כא ע"ב "ת"ר נר חנוכה מצוה להניחה" – כב ע"א "ומזוזה מימין:"

מניחו על שולחנו ודיו

1. **חידושי הריטב"א מסכת שבת דף כא עמוד ב**
ובשעת הסכנה מניחה על שולחנו. פי' לא סוף דבר סכנת נפשות דא"כ פשיטא דעל מצות עשה לא יהרג וכדאיתא לקמן במכילתין גבי תפילין (מ"ט א' עיי"ש) וכדכתיבנא במסכת סנהדרין, אלא אפי' סכנת צער או איבה כמו בצרפת, ולכן פרש"י ז"ל כאן דהיינו מפני הפרסיים שלא היו מניחין להדליק נר בשום בית ביום ידוע של אידם וכדאמרין התם (גיטין י"ז א') [אתא] חבא [שקל] שרגא, ולפיכך היה אומר מורי הרב ז"ל שכשנושב רוח שאי אפשר להדליקה בחוץ מדליקה בפנים בביתו.

2. **ספר העיטור עשרת הדיברות - הלכות חנוכה דף קיד טור ד**
ובשעת הסכנה מניחו על שולחנו ודיו ואחר שנהגו על הסכנה נהגו ומי שיכול להניחה מבחוץ מניחה מבחוץ ואם לאו על פתחו

מצוה להניחה בתוך עשרה

3. **רא"ש מסכת שבת פרק ב סימן ה**
אמר רבינא משמיה דרבא זאת אומרת נר חנוכה מצוה [להניחה] בתוך עשרה דאי סלקא דעתך למעלה מעשרה לימא ליה היה לך להניחו למעלה מגמל ורוכבו. דילמא אי מטרחת ליה אתי לאימנועי ממצוה. אע"ג דדחי ליה מצוה להניחה למטה מעשרה. כדאמר רבינא משמיה דרבא וגם איכא פרסום הנס טפי כשהיא למטה דדבר העשוי לאור אין דרך להניחה כל כך למטה. וכן כתוב בפירוש רבינו חננאל ומצוה להניחה למטה מעשרה:

4. **חידושי הרשב"א מסכת שבת דף כא עמוד ב**
אמר רבינא משמיה דרבא זאת אומרת נר חנוכה צריך להניחה בתוך עשרה דאי סלקא דעתך למעלה מעשרה לימא ליה היה לך להניחה למעלה מגמל ורוכבו. ותמיה לי אכתי בתוך עשרה מנא לן לימא צריך להניחה למטה מגמל ורוכבו דלמעלה מעשרה טפחים הוי טובא, וי"ל דקסבר דכיון דאפקת ליה מעשרים אמה כסוכה וכמבוי מוקמינן ליה לעשרה שהוא הכשר סוכה נמי שנתנו לו חכמים שיעור אחר ידוע מן השיעורין הקבועים בשאר המצות, וכיון דמפקת לה מעשרים שהוא למעלה הרבה מגמל ורוכבו אוקמוה אעשרה, ודחינן דילמא לא נתנו בו חכמים שיעור אלא מניחו באיזה מקום שירצה והוא שיהיה למטה מעשרים דליהוי ליה היכרא ופרסומי ניסא, ומיהו אם הניחו למטה מגמל ורוכבו והדליק פשתנו פטור דלא אטרחוהו רבנן דלא ליתי לאמנועי.

ולענין פסק הלכה קיימא לן כרבינא דאמר משמיה דרבא, דלא שבקינן מאי דאיפשיטא להו לרבא ורבינא ונקטינן מאי דאידיחי בגמרא בדרך דילמא בעלמא, וכן פסק ר"ח ז"ל וכן פסק רבינו הרב נ"ר.

5. **חידושי הריטב"א מסכת שבת דף כא עמוד ב**
לימא ליה בעל גמל לחנוני היה לך להניחה למעלה מגמל ורוכבו. וא"ת נהי דמוכח מהכא דעדיף טפי להניחה תוך גמל ורוכבו, מנא לן שיהא מצוה להניחה תוך עשרה, וי"ל דבתורת טעמא אתינן עלה, דכיון דתוך גמל ורוכבו עדיף טפי מפני שקרובה לו ונראית תוך רשותו, עדיף דבתוך עשרה טפי דהוי איהו ונרו ברשות אחת לגמרי, דכל תוך עשרה חשיב רשות כדאמרין בכל דוכתא דעד עשרה חשיב רשות (היחיד) [הרבים] [לקמן ק' א'] (לכן שיעור) [וכן השיעור] גבי סוכה, ואמרין נמי (סוכה ה' א') שלא ירדה שכינה למטה מעשרה.

6. **משנה סוכה א, א**
סוכה שהיא גבוהה למעלה מעשרים אמה פסולה; רבי יהודה מכשיר. ושאינה גבוהה עשרה טפחים, ושאין לה שלש דפנות, ושחמתה מרובה מצלתה, פסולה.

7. **בבלי סוכה ד ע"ב – ה ע"א**
ושאינה גבוהה עשרה טפחים. מנלן? אתמר, רב ורבי חנינא ורבי יוחנן ורב חביבא מתנו. בכולה סדר מועד, כל כי האי זוגא חלופי רבי יוחנן ומעיילי רבי יונתן. ארון תשעה וכפורת טפח - הרי כאן עשרה, וכתב ונועדתי לך שם ודברתי אתך מעל הכפרת (שמות כה, כב), ותניא: רבי יוסי אומר: מעולם לא ירדה שכינה למטה, ולא עלו משה ואליהו למרום, שנאמר השמים שמים לה' והארץ נתן לבני אדם (תהלים קטו, טז).

נר חנוכה משמאל

8. ספר מצוות קטן, מצוה רפ, הגהת רבנו פרץ
אך בבית הכנסת מדליקין בימין דליכא מזוזה, ועוד דומיא דמנורה דמקדש שהיתה בימין עכ"ל.